

UJEDINJENI
NARODI

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriju bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-06-90-T

Datum: 23. ožujka 2009.

Original: engleski

PRED RASPRAVNIM VIJEĆEM I

U sastavu: sudac Alphons Orie, predsjedavajući
sudac Uldis Ķiniš
sutkinja Elizabeth Gwaunza

V. d. tajnika: , g. John Hocking

Odluka od: 23. ožujka 2009.

TUŽITELJ

protiv

**ANTE GOTOVINE
IVANA ČERMAKA
MLADENA MARKAČA**

JAVNO

ODLUKA PO ZAJEDNIČKOM ZAHTJEVU OBRANE ZA ODGODU RASPRAVE

Tužiteljstvo

g. Alan Tieger
g. Stefan Waespi

Obrana Ante Gotovine

g. Luka Mišetić
g. Gregory Kehoe
g. Payam Akhavan

Obrana Ivana Čermaka

g. Steven Kay, QC
g. Andrew Cayley
gđa Gillian Higgins

Obrana Mladena Markača

g. Goran Mikuličić
g. Tomislav Kuzmanović

Prijevod

HISTORIJAT POSTUPKA

1. Nakon što je predmet *Gotovina* spojen s predmetom *Čermak i Markač*,¹ tužiteljstvo je 24. srpnja 2006. podnijelo Spojenu optužnicu, koja je sadržavala prilog s popisom 37 reprezentativnih navodnih žrtava lišavanja života za koje se optuženici terete u točkama 6 i 7 (dalje u tekstu: Prilog 1). Rješavajući po dva podneska Gotovinine obrane, Predraspravno vijeće je zauzelo stav da se navođenje određenog broja identificiranih reprezentativnih žrtava ubojstva u Spojenoj optužnici ne kosi s načelima iznošenja navoda i da tužiteljstvo nije bilo dužno da u Spojenoj optužnici navede svaku pojedinu žrtvu.² Nijedan od tri tima obrane (dalje u tekstu: obrana) nije uložio žalbu na tu odluku. Tom istom odlukom Predraspravno vijeće je naložilo tužiteljstvu da dostavi dodatne informacije o žrtvama koje nisu navedene u Prilogu 1, što je ono 28. ožujka 2007. i učinilo, podnijevši Prilog 2 uz Spojenu optužnicu.³ Tužiteljstvo je tom prilikom izričito navelo da taj popis ne predstavlja "iscrpnj popis svih slučajeva lišavanja života u toj regiji".⁴ Obrana nije odgovorila na taj podnesak.

2. Dana 17. srpnja 2008. tužiteljstvo je podnijelo Daljnje pojašnjenje u vezi s identitetom navodnih žrtava lišavanja života, kada je podnijelo Izmijenjeni prilog 2 uz Optužnicu u ovom predmetu.⁵ Dana 24. srpnja 2008. obrana je podnijela zahtjev za odbacivanje Daljnjeg pojašnjenja tužiteljstva.⁶ Dana 9. listopada 2008. Vijeće je donijelo Odluku po zajedničkom zahtjevu obrane da se odbaci daljnje pojašnjenje identiteta žrtava koje je dostavilo tužiteljstvo (dalje u tekstu: Prva odluka), kojom je odbilo taj zahtjev. Dana

¹ *Tužitelj protiv Ante Gotovine*, predmet br. IT-01-45-PT, i *Tužitelj protiv Ivana Čermaka i Mladena Markača*, predmet br. IT-03-73-PT, Odluka po objedinjenom zahtjevu tužiteljstva za izmjenu optužnice i spajanje postupaka, 17. srpnja 2006.

² Odluka po preliminarnim podnescima Ante Gotovine u kojima se tvrdi da Spojena optužnica sadrži nedostatke u formi, 19. ožujka 2007., par. 39-40, 44, u kojoj je rješavano po *Tužitelj protiv Ante Gotovine*, predmet br. IT-01-45-PT, Preliminarnom podnesku okrivljenika Ante Gotovine kojim se traži odbijanje predložene Spojene optužnice na temelju pravila 72 Pravilnika o postupku i dokazima zbog (1) nedostataka u formi Optužnice (nejasnoća/nedostatak adekvatne obavijesti o optužbama) i (2) nepostojanja stvarne nadležnosti (*ratione materiae*), 28. travnja 2006., i Preliminarnom podnesku okrivljenika Ante Gotovine na temelju pravila 72(A)(ii) Pravilnika o postupku i dokazima u kojem se tvrdi da Spojena optužnica sadrži nedostatke u formi, 18. siječnja 2007.

³ Pojašnjenje Optužnice (dalje u tekstu: Prvobitno pojašnjenje), 28. ožujka 2007.

⁴ *Ibid.*, par. 11.

⁵ Daljnje pojašnjenje identiteta žrtava koje je dostavilo tužiteljstvo (dalje u tekstu: Daljnje pojašnjenje), 17. srpnja 2008., par. 1.

Prijevod

12. studenog 2008. Vijeće je odobrilo zajednički zahtjev obrane da uloži žalbu na Prvu odluku.⁷ Dana 26. siječnja 2009. Žalbeno vijeće je donijelo odluku kojom je to pitanje vratilo Vijeću na ponovno razmatranje, u svjetlu dvije greške koje je utvrdilo u Prvoj odluci.⁸ Dana 2. ožujka 2009. Vijeće je donijelo Drugu odluku po zajedničkom zahtjevu obrane da se odbaci daljnje pojašnjenje tužiteljstva o identitetu žrtava (dalje u tekstu: Druga odluka). Vijeće je zaključilo da je tužiteljstvo obranu o identitetu nekih od 189 novoidentificiranih žrtava lišavanja života obavijestilo u Daljnjem pojašnjenju od ožujka 2008., a o identitetu većeg broja tih žrtava u srpnju 2008. i da se, prema tome, ne može isključiti mogućnost da je obrani nanesena šteta.⁹ Ono je zaključilo da bi u ovom predmetu bilo primjereno da se obrani odobri dodatno vrijeme za eventualne daljnje pripreme, uključujući vođenje istraga, ako to bude potrebno, i pozvalo je obranu da Vijeću dostavi argumentaciju s tim u vezi.¹⁰

3. Dana 4. ožujka 2009. obrana je podnijela Zajednički zahtjev obrane za odgodu rasprave (dalje u tekstu: Zahtjev), kojim traži da se radi provođenja daljnjih istraga u vezi sa 189 novoidentificiranih žrtava lišavanja života koje je tužiteljstvo navelo u svom Daljnjem pojašnjenju postupak prekine na 90 dana. Obrana je u tom podnesku također navela da će se o ponovnom pozivanju svjedoka tužiteljstva izjasniti naknadno.¹¹ Dana 9. ožujka 2009. tužiteljstvo je odgovorilo na Zahtjev i zatražilo da se on odbije.¹² Obrana je istog dana zatražila odobrenje za podnošenje replike na Odgovor tužiteljstva.¹³ Vijeće je 9. ožujka 2009. odobrilo zahtjev obrane za podnošenje replike, o čemu je neslužbenim putem obavijestilo stranke. Zajednička replika obrane na odgovor tužiteljstva na zajednički zahtjev

⁶ Zajednički zahtjev obrane da se odbaci Daljnje pojašnjenje identiteta žrtava koje je dostavilo tužiteljstvo, 24. srpnja 2008.

⁷ Odluka po zajedničkom zahtjevu obrane za odobrenje da uloži žalbu na odluku Raspravnog vijeća od 9. listopada 2008., 12. studenog 2008.

⁸ Odluka po zajedničkoj interlokutornoj žalbi obrane na odluku Raspravnog vijeća po zajedničkom zahtjevu obrane da se odbaci daljnje pojašnjenje identiteta žrtava koje je dostavilo tužiteljstvo (dalje u tekstu: Odluka po žalbi), 26. siječnja 2009.

⁹ Druga odluka, par. 6.

¹⁰ Ibid., par. 8-9.

¹¹ Zahtjev, par. 9.

¹² Odgovor tužiteljstva na zajednički zahtjev obrane za odgodu rasprave (dalje u tekstu: Odgovor), 9. ožujka 2009.

¹³ Zajednički zahtjev obrane za podnošenje replike na odgovor tužiteljstva na zajednički zahtjev obrane za odgodu rasprave, 9. ožujka 2009.

Prijevod

obrane za odgodu rasprave (dalje u tekstu: Replika) podnesena ja 11. ožujka 2009. i njome se dodatno potkrepljuje Zahtjev.

4. Dana 19. ožujka 2009. Vijeće je odlučilo da će obrani za potrebe vođenja istraga i pripreme odobriti pet dodatnih tjedana, koji se mogu koristiti nakon postupka na temelju pravila 98*bis*, i tu svoju odluku je strankama priopćilo u sudnici, najavivši da će pismena odluka biti sastavljena naknadno.¹⁴

ARGUMENTACIJA STRANAKA

5. Obrana svoj Zahtjev temelji na Drugoj odluci, kojom joj je Vijeće dalo mogućnost da zatraži dodatno vrijeme za daljnje pripreme u vezi sa 189 novoidentificiranih navodnih žrtava lišavanja života.¹⁵ Obrana navodi da je Vijeće Drugom odlukom dozvolilo tužiteljstvu da tih 189 žrtava lišavanja života doda Izmijenjenoj spojenoj optužnici.¹⁶ Obrana svoj zahtjev za dodatnih 90 dana potkrepljuje iznošenjem informacija o svom ranijem iskustvu u ovom predmetu u vezi s vremenom i resursima potrebnim za vođenje istraga o navodnim slučajevima lišavanja života te navođenjem drugih faktora koji ukazuju na to koliko su takve istrage teške.¹⁷ Prema tvrdnji obrane, ona od podnošenja Daljnjeg pojašnjenja nije bila u mogućnosti da izvrši nužne istrage u vezi sa 189 novoidentificiranih žrtava, a trenutno se priprema za postupak na temelju pravila 98*bis* i eventualne dokazne postupke obrane.¹⁸

6. Tužiteljstvo odgovara da je obrani na početku ovog suđenja jasno dano do znanja da se optuženici mogu smatrati odgovornima za ubojstva žrtava koje nisu navedene u Prilogu Optužnici i da je obrana u skladu s tim postupala čak i prije nego što je podneseno Daljnje pojašnjenje.¹⁹ Ono ističe da je Daljnje pojašnjenje podneseno prije više od sedam mjeseci.²⁰ Ono također tvrdi da obrana nije na odgovarajući način odgovorila na poziv koji

¹⁴ T. 17216.

¹⁵ Zahtjev, par. 2.

¹⁶ Ibid., par. 1.

¹⁷ Ibid., par. 4-8.

¹⁸ Ibid., par. 5.

¹⁹ Odgovor, par. 1-4, 6.

²⁰ Ibid., par. 1, 6.

Prijevod

joj je Vijeće uputilo Drugom odlukom, nego je iznijela samo uopćene tvrdnje.²¹ Prema tvrdnji tužiteljstva, nerealno je pretpostaviti da obrana s istragom u vezi sa svih 189 novoidentificiranih žrtava lišavanja života mora krenuti od nule, posebno zato što je ranije konkretno provjeravala i osporavala navode o velikom broju incidenata relevantnih za te žrtve i što sada točno zna kakva je teza tužiteljstva.²² Pored toga, tužiteljstvo smatra da je traženi period od 90 dana predug.²³

7. U svojoj Replici, obrana, između ostalog, osporava argument tužiteljstva da je već provjeravala i osporavala navode o mnogim od 189 novoidentificiranih žrtava lišavanja života.²⁴ U vezi sa slučajevima na koje se tužiteljstvo poziva u Odgovoru, obrana tvrdi da je navode o tim žrtvama lišavanja života koje nisu navedene u Prilogu Optužnici osporavala samo radi izvršavanja svojih obaveza iz Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), konkretno iz pravila 92bis(A) i 90(H)(i) [*sic*] Pravilnika, u skladu s kojima je bila dužna prilikom unakrsnog ispitivanja nekog svjedoka tom svjedoku iznijeti prirodu svojih navoda ako je ona "u proturječnosti s njegovim svjedočenjem".²⁵ Ona dodaje da izvršavanje tih obaveza nije bilo u suprotnosti s njezinim prigovorima na praksu iznošenja navoda i objelodanjivanja koju je primjenjivalo tužiteljstvo.²⁶ Obrana je također navela da je tužiteljstvo bilo u mogućnosti da identitet 189 žrtava lišavanja života navede u Prvobitnom prilogu i da je neke slučajeve lišavanja života moglo objelodaniti i ranije.²⁷ Ona nadalje tvrdi da se od obrane nije moglo razumno očekivati da vrši opsežne istrage o novonavedenim žrtvama lišavanja života dok je bilo sporno pitanje kasnog objelodanjivanja identiteta tih žrtava i, shodno tome, prihvatljivost dokaza u vezi s tim lišavanjem života.²⁸ Obrana navodi da su ta pitanja riješena tek Drugom odlukom.²⁹ Ona također navodi da je većina informacija u vezi sa 189 novoidentificiranih žrtava lišavanja života obrani

²¹ Ibid., par. 1, 5.

²² Ibid., par. 6.

²³ Ibid., par. 6.

²⁴ Replika, par. 4.

²⁵ Ibid., par. 4-7.

²⁶ Ibid., par. 5-6.

²⁷ Ibid., par. 13.

²⁸ Ibid., par. 9.

²⁹ Ibid., par. 9.

Prijevod

objelodanjena na kraju izvođenja dokaza tužiteljstva.³⁰ Ona ponovo pokreće pitanje potencijalno propuštenih prilika za unakrsno ispitivanje.³¹

DISKUSIJA

8. Ova odluka se bavi pitanjem treba li se, s obzirom na zaključke iz Druge odluke, obrani odobriti vrijeme za daljnje pripreme, uključujući vođenje istraga i, ako treba, koliko se vremena treba odobriti. Na temelju svojih zaključaka iz Druge odluke i argumentacije obrane, Vijeće prihvaća da se obrani treba odobriti vrijeme za daljnje pripreme, uključujući vođenje istraga.

9. Što se tiče pitanja koliko vremena treba odobriti, Vijeće smatra da broj novoidentificiranih navodnih žrtava lišavanja života nije neznatan i da je suđenje od svog početka u ožujku 2008. vođeno sa vrlo malo prekida, što znači da je vremena za istrage bilo relativno malo. Međutim, tužiteljstvo tvrdi, što je obrana potvrdila, da je obrana bila u mogućnosti da osporava više slučajeva lišavanja života koji nisu bili uključeni u Prilog 1 Optužnici niti u Prvobitno pojašnjenje. Sve u svemu, Vijeće se slaže da obrana u ranijoj fazi nije mogla u dovoljnoj mjeri istražiti sve novoidentificirane slučajeve lišavanja života.

10. Još jedan važan faktor prilikom određivanja vremena koje će se odobriti obrani jest trenutna faza postupka. Tužiteljstvo je u ovom trenu izvelo praktički sve svoje dokaze.³² Obrana će, nakon što pregleda dokaze u vezi s dodatnim slučajevima lišavanja života, biti u mogućnosti da utvrdi koji slučajevi iziskuju daljnju istragu koja će joj omogućiti da u tom pogledu na svrsishodan način osporava tezu tužiteljstva. Ona će također biti u mogućnosti da iz daljnje istrage ili priprema isključi one slučajeve koji uopće nisu potkrijepljeni dokazima ili su potkrijepljeni nedovoljnim dokazima. Drugim riječima, obrana je s obzirom na trenutnu fazu postupka u mogućnosti da se u istragama i pripremi usredotoči na ono što je bitno više nego što je to bila prije početka suđenja ili u ranijoj fazi suđenja.

³⁰ Ibid., par. 10-11.

³¹ Ibid., par. 14.

³² U vrijeme donošenja ove odluke, nisu donesene odluke o prihvaćanju samo u vezi s dokumentima s brojem na osnovu pravila 65ter 7160 i 2422.

Prijevod

11. Razmotrivši sve argumente stranaka, Vijeće se uvjerilo da bi bilo primjereno da se obrani za daljnje pripreme, uključujući vođenje istraga, odobri pet tjedana.

12. Vijeće je razmotrilo i pitanje treba li se to vrijeme odobriti prije ili poslije rasprave i donošenja odluke u vezi s argumentacijom na temelju pravila 98*bis*. Obrana je u sudnici zatražila da se to vrijeme odobri prije postupka na temelju pravila 98*bis*.³³ S tim u vezi Vijeće je bilo suočeno s dvije nepoznanice. Prva nepoznanica je ishod postupka na temelju pravila 98*bis* koji je trebao početi, i u međuvremenu je počeo, 19. ožujka 2009. Druga nepoznanica je kakvi će biti rezultati istraga koje obrana tek treba provesti.

13. Ako bi, bez daljnjih istraga, ishod postupka na temelju pravila 98*bis* bio izricanje oslobađajuće presude optuženicima po svim točkama, odobravanje vremena za dodatne istrage prije tog postupka ne bi bilo u interesu optuženika i nepotrebno bi opteretilo resurse obrane i Međunarodnog suda.

14. Odobravanje vremena za dodatne istrage po okončanju postupka na temelju pravila 98*bis* stvarno povlači rizik od propuštenih prilika za obranu u vrijeme iznošenja argumentacije na temelju pravila 98*bis*. Ako bi – još uvijek nepoznati – rezultati istraga bili takvi da bi potencijalno imali odlučujući utjecaj na odluku na temelju pravila 98*bis*, Vijeće smatra da je primjereno da za takvu situaciju predvidi pravno sredstvo. U tom kontekstu, Vijeće ima u vidu kakve rezultate može razumno očekivati od istraga obrane i kakve posljedice ti rezultati mogu imati. Po mišljenju Vijeća, ti rezultati bi mogli biti identifikacija potencijalnih svjedoka ili otkrivanje dokaznog materijala.

15. Što se tiče svjedoka koji bi eventualno mogli biti identificirani, bilo bi primjereno da oni budu pozvani u tijeku izvođenja dokaza obrane. Ako istrage dovedu do otkrivanja dokaznog materijala koji je mogao biti predložen nekom konkretnom svjedoku tužiteljstva prilikom unakrsnog ispitivanja, obrana može zatražiti od Vijeća da odobri ponovno pozivanje tog svjedoka. Vijeće će tada razmotriti da li otkriveni dokazni materijal opravdava ponovno pozivanje tog konkretnog svjedoka. Obrana je izjavila da će se o ponovnom pozivanju svjedoka tužiteljstva izjasniti naknadno i Vijeću trenutno nije podnesen nijedan takav zahtjev obrane niti ima ikakve jasne naznake da će neki takav

³³ T. 17212-17214.

Prijevod

zahtjev uslijediti. Obrana je također navela da odluku o tome hoće li podnositi takav zahtjev može donijeti tek po okončanju istraga.³⁴

16. Moguće je da putem ponovno pozvanih svjedoka budu izvedeni dokazi koji su mogli imati odlučujući utjecaj na odluku na temelju pravila 98*bis* da su Vijeću bili dostupni prilikom razmatranja argumentacije na temelju pravila 98*bis*. Takva bi situacija, kao što je već rečeno, iziskivala da se omogući pravno sredstvo. U tim okolnostima, Vijeće bi razmotrilo svako takvo pravno sredstvo, uključujući zahtjev za ponovno razmatranje odluke na temelju pravila 98*bis* u pogledu jedne ili više točaka.

17. Iz gore navedenih razloga, Vijeće odlučuje da će dodatno vrijeme biti dodijeljeno po okončanju postupka na temelju pravila 98*bis*. Vijeće je odredilo pravna sredstva koja bi mogla stajati na raspolaganju obrani.

³⁴ Zahtjev, par. 9.

*Prijevod***DISPOZITIV**

Vijeće

ODOBRAVA obrani dodatnih pet tjedana za pripreme u vezi s novonavedenim žrtvama lišavanja života iz Daljnjeg pojašnjenja, počevši od datuma koji je, prvobitno, Nalogom o rasporedu od 6. veljače 2009. predviđen kao datum početka mogućeg izvođenja dokaza obrane, to jest, 23. travnja 2009.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna engleska verzija.

/potpis na originalu/
sudac Alphons Orié,
predsjedavajući sudac

Dana 23. ožujka 2009.
U Den Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]